

SLOVENE

Štev. 219. POLITIČEN LIST ZA SLOVENSKE NAROD. Leto XXXII.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2.
(vhod čez dvorišče nad tiskarno).
Z urednikom je mogoče govoriti le od
10.—12. ure dopoldne.
Rokopisi se ne vračajo; ne frankirana pisma
se ne sprejemajo.
Uredniškega telefona št. 74.

V Ljubljani, v ponedeljek, 26. septembra 1904.

Izhaja vsak dan, izvenredno nedelje in praznike, ob polu 6. uri popoldne. — Velja po pošti prejemati:
za celo leto 26 K, za polovico leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 K, za 1 mesec 2 K 20 K. V upravnishvu
prejeman: za celo leto 20 K, za pol leta 10 K, za četrt leta 5 K, za 1 mesec 1 K 70 K.
Za pošiljanje v Ljubljani na dom je dostavnine 20 h. — Plačuje se vnaprej.

Upravištvu je v Kopitarjevih ulicah št. 2.
Vprejema naročnine, inserate in reklamacije. —
Inserat se računa enostopna petstovica (dolžina
72 milimetra) za enkrat 13 h, za dvakrat 11 h, za trikrat
9 h, za več kot trikrat 8 h.
V reklamnih noticah stane enostopna garmondversija
30 h. — Pri večkratnem objavljanju primeren popust.
Upravišškega telefona št. 188.

Mariborske volitve.

Maribor, 25. sept.

Izid deželnozbornih volitev v mariborskem volilnem okraju je moral pač prestreči vsakega Slovenca, zlasti pa optimiste, ki mislijo, da se bo vse samo naredilo in ki ne vedo, da je treba za vsak uspeh dolgoletnega in napornega dela. Izvoljen je nemški nacionalec — edini na celem Štajerskem v četrti skupini — to je za Slovence udarec v lice, kateri jih mora žgati in peči toliko časa, da tudi v tem okraju ne vržejo nemškega nacionalizma.

Izid v posameznih okrajih pri ožjih volitvah je bil sledeči:

Okraj	Stiger	Lopič
Maribor mesto	2729	166
„ okraj	3308	1624
Slovenska Bistrica	1361	825
Arnež (Arnfeld)	759	536
Jönik (Eibiswald)	606	1217
Marnberg	718	252
Radgona	814	1456
Cmurek	776	2586
Skupaj	11.106	8662

Seveda je bil tak izid mogoč samo vsled strastne agitacije od strani Nemcev in nemščurjev. V Mariboru je baje marsikateri volilec šel večkrat volit. V Studencih pri Mariboru so enega prijeli. Radovedni smo, če bo kaznovan, kakor postava velepa. V Poljčanah sta Albin Grundner in Alojzij Kugler trgala kmetom iz rok glasovnice in jim dajala namesto njih druge, popisane z imenom Stiger. Tudi poljčanski učitelj Polak, ki je rojen Kranjec, je agitiral za Stigerja.

Seveda ne bi bil Lopič zmagal, tudi ako bi bil takoj prvič dobil vse slovenske glasove, ki so bili oddani. A natančen volilni pregled bi se dal sestaviti šele, če bi primerjali v vsakem kraju število volilnih opravičencev s številom oddanih glasov.

Odlučila je socialna demokracija — za liberalizem in nacionalizem. Kajti v nemški ljudski stranki sta zastopana pred vsem ta dva elementa. Liberalci so ti »ölkische«, ravno taki, kakor vaši ljubljanski »Narodovci«, nacionalni pa precej bolj. In vendar je socialna demokracija zatajila ves svoj program in je šla v boj za gospodarski zistem, ki je naravnost nasproten njenim lastnim težnjam.

Socialni demokratje se niso ozirali na to, da zahtevajo splošno in enakovolično pravico. Zatajili so to glavno točko svojega programa in so volili s stranko, ki je v tem oziru najbolj reakcionarna, ki se bori za privilegije liberalne buržoazije in tlači delavstvo k tiom kot brezpraven sloj. Socialni demokratje so izdali svoj volilni program.

Stiger je zastopnik kapitalizma. Njega imajo za milijonarja. Pristaš je onega sloja človeške družbe, kateri re čuti ljudskih potreb, ki je sit, ki živi lahko od obresti brez dela, ki ne ve, kaj so žulji na človeški roki. In socialna demokracija, ki trdi, da je zastopnica delavstva, proletariata, je šla v boj zanj proti kandidatu, ki je sin ljudstva, ki po svojem poklicu biva med ljudstvom in čuti z njim!

Volitve v četrti skupini so bile preizkušnja, in ta je pokazale, da je socialna demokracija toč še popolnoma v oblasti liberalnih fraz, prepojena od neumnosti liberalnega in nacionalnega časopisja, brez smisla za interese delavskih stanov.

Nemška ljudska stranka na take glasove ne more biti ponosna, a vesela jih je: ne toliko zaradi števila, ki je pomagalo do zmage, ampak zaradi izpričevala duševne nezmožnosti in nesposobnosti, ki si ga je dala socialna demokracija. Ti ljudje bodo lizali še dalje roko, ki jim krati kruh.

A pred nas stopa resno vprašanje: Kje

je krščansko-socialna organizacija štajerskih delavskih stanov? Danes bi morala biti tukaj, a je ni! Kaj se je storilo za delavsko organizacijo? Pri nas pred enim celim ali napol-liberalcem vse molči in se mu molče klanja. — Vsled tega nam pa ginejo tisoči ljudstva! Proč z mrtvilom! — Proč z ozir! V delu in boju je napredek!

Slavnost v Preski-Medvodah.

Včerajšnja slavnost blagoslovljenja zastave »Slov. kat. izobraževalnega društva« in »Sov. kat. delavskega društva« v Preski-Medvodah se je razvila v veliko manifestacijo za katoliško-narodna načela.

Udeležba je bila kljub deževnemu vremenu velikanska. Domačini so se požrtovalno potrudili, da so po celi občini visoki malaj, na katerih so vihrale slovenske trobojnice, daleč na okrog pričali o izredni slavnosti. Gorenjce je nekoliko preplašil naliv, ki je divjal ponoči in zjutraj po Gorenjskem, zato sta prišli samo deputaciji iz Križev in Jesenic. Ko pa se je proti poldnevju nekoliko zvedrilo, tedaj so prihajala mnogoštevilna društva na vozeh od raznih strani. Posebno častno so bili zastopani Skofjelečani.

Z godbo so domačini, na čelu jim č. g. župnik Brance in župan Svolšak, sprejemali na kolodvoru z vlaki došle goste; domača dekleta, odlična z narodnimi trobojnicami, pa so delile šopke, katerih so pripravile brez števila. Posebno živahen je bil sprejem v velikem številu došlih ljubljancev, izmed katerih so se posebno odlikovale ženske v narodni noši, St. Vidčanov in Vevčanov. Za pozdrave in prisrčen sprejem sta se zahvaljevala član slov. kat. akad. društva »Danica«, ki je bila častno zastopana, stud. phil. g. Rohida, in g. Jožef Gostinčar.

Dolga vrsta društev s sedmimi plapolajočimi zastavami je z mngiško godbo na čelu korakala na slavnostni prostor Čotičeve gostilne, kjer so udeležence na visokih mlanjih pozdravljale slovenske trobojnice in pomemben napis: »V krščanskem delavstvu je moč, — zato nam je danes blagoslovljena zastava porok.«

Do pol 3. ure se je razvijala ondi prijetna prosta zabava, med tem pa so prihajala še vedno nova društva. Veličasten je bil pogled na mnogoštevilna društva, ki so ob pol 3. uri popoldne korakala na okrašeni prostor pred župno cerkvi v Preski. Ondi so čakala domača društva. Velika množica je komaj dobila prstora. Zastavonoše so sprejeli v svoj krog novo zastavo pred župniščem, odkoder so jo prinesle belo oblečene deklice. Za to lepo skupino je stopal med delavskimi četami na slavnostni prostor prevz. knezoškof dr. Anton Bonaventura Jeglič. Ko so utihnili zvoki godbe in pozdravi množice, izpregovoril je knezoškof prekrasen govor.

G knezoškof je z veseljem pozdravljal, da se je zbrala k tej slavnosti tako velika množica. Navduševal je delavstvo, naj se v društvih in zvezah še bolj utrdi na poti, katero je nastopilo, in da na tej poti tudi ostane. Na človekovi naravi slone tri pravice, pravica človekove osebnosti, prostosti in enakosti. Mi smo osebe, ne mrtve stvari, in imamo svoj namen na zemlji in v večnosti. Katoliška cerkev je dala vrednost človekovi osebnosti. Erega Boga imamo, eden je pot k večnosti. Zatrjala je suženjstvo, ki je človeka smatralo samo za mrtvo stvar, in nastopa proti novemu mednarodnemu suženjstvu. Navdušeno je knezoškof pozivljaj delavstvo, naj vztraja na pravi, pošten poti, v vzornem družinskem in tudi društvenem življenju, v katerem naj si delavec tudi sam pomaga. Stanovska čast ni nič, če ni pravega življenja, o se bna čast velja! Ne gre se za zunanost kakega stanu, ampak za vrednost osebnosti njegovih članov. Navdušeno je kazal presvetli na Devico Marijo, katera podoba stoji na vrhu društvene zastave. Osa bodi na čelu naših vojsk!

Nato je knezoškof blagoslovil krasno novo zastavo z željo, da naj bi zastava pod njo zbranim pomagala k zmagi nad vsemi vidnimi in nevidnimi sovražniki. K umici Ivana Susteršič in Uršula Kos sta pripeli trakove, k zastavi pa so pristopili zabijati žeblice zastopniki navzočih društev in deputacij: Zastopnik »Hrvaškega kršč. soc. delavstva« gosp. Ferencina iz Zagreba, »Slov. kršč.-soc. zveze«, slov. kat. akadem.

LISTEK.

Pastirica.

Spisal Sorin,

Ze pri rojstvu ji je moralo biti to usojeno . . .

Pravili so, da je prišel tisti večer pred njenim rojstvom v hišo stari berač Juraj in prosil prenočišča.

Stari Strén je poznal poštenega berača in mu pokazal posteljo v svislih. Tam se je zaril Juraj v slamo in trdno zaspal. Drugo jutro so ga vzbudili ljudje. Tam pred Strnenovim hlevom pa je zajokalo s slabotnim glaskom dete. Za hišo so že ropotale stope, zato ni mogel Juraj vsaga slišati. Stopi torej bliže.

»Kje pa ste tega dobili?« vpraša.

»V jasih je ležalo«, odgovori pastir.

»V jasih! Ubogo dete! Ne bo se mu dobro godilo; ko bi bilo ležalo na tleh, bi že še bilo. — Od starih ljudi sem slišal, da je to slabo znamenje, če dobe koga v jasih ali pri živini . . .«

Dete je brčkone rojeno v pretekli noči. Slabe, raztrgane cape so komaj pokrivalo slabotno telesce, ki se je treslo v rokah mlade Strnenke.

Otroka so prenesli v hišo. Najprej so ga napitali, potem so pa začeli ukrepati, kaj z njim. Iskali so po vseh capah, po hlevu, če dobe morda kje kak listek ali znak, kako je prišlo dete sem. A nikjer ni bilo nič . . .

Cez par dni so pač zasledili orožniki v bližini onega kraja cigansko tolpo, toda pri njej niso izvedeli nič sumljivega.

Dete je ostalo torej pri Strneni, kakor je želela mlada gospodinja . . . Drugi dan so mu dali pri krstu ime Francika.

Od tedaj je živel pri Strneni, vzeli so jo za domačo. Ko je malo odrasla, sta se igrala s petletnim Janezkom po dvorišču. Bila sta si kot brat in sestra. Domači sinček je bil tri leta starejši od Francike. Nobene stvari ni imel Janezek, da je ne bi imela tudi ona. Med otrokoma ni bilo razločka . . .

Ko je Janezek malo odrasel je začel hoditi v šolo. Vsako jutro je stopal po ozki dolini ob Ločnici tja proti Sori. Dve leti je hodil Janezek sam, a pozneje se mu je pri družila tudi sestra, kakor jo je nazival. Tako so jima tekla presrečna otroška leta, tam ob sumedi Ločnici, v pusti, vendar domačinom prijetni dolinici.

Potem pa je postala pastirica — — —

Sbko štirinajstletno dekletce je gonilo dannaden skozi vasico na Planoto čredo ovac.

Planota se dviga na zahodni strani vasi, predno preide ozka dolinica v sotesko. Tja so gonili včasih iz vseh vasi v okolici živino, a sedajoma so to opustili.

Strnenova pa je gnala slednji dan tja. Sama je gnala zjutraj z doma, sama je prebila ves dan gori na Planoti pri čredici, sama se je spet vračala zvečer domov. Druge tovarišice ni imela kot čredo — — —

Sprva se ji je to strašno hudo zdelo. Ni se mogla privaditi te večne samote. Vselej ji je bilo hudo, kadar je gnala z doma in je videla pri sosedu, kako je postopala dekla okrog hiše. Zelela si je tudi ona takega življenja — — — Kako bi bilo prijetno doma, posebno če deti. Delati bi ne bilo treba bogve kaj, na paši jo pa moči dež in zebe jo vselej. Tako je večkrat mislila in zasmilila se je sama sebi. Reči si ni upala doma ničesar, dasiravno so jo imeli vsi radi . . .

Vedela je, da je tujka, da ni domača in hudo se ji je zdelo — — —

Kako je bila srečna, ko se tega še ni zavedala. Toda izvedeti je morala. Povedale so ji druge tovarišice, doma ji ni rekel nihče

nobene besede o tem. Vprašala je mater in pritrčila ji je, drugega nič.

Ljudje so jo sploh nazivali Strnenovo pastirico. Tudi to se ji je včasih čudno zdelo. Zakaj drugih domačih niso imenovali s stanovom . . .

Štirinajst let stara pa je prišla do polne zavednosti. Zavedala se je, kaj je in kakšna usoda jo morda še čaka.

Ko je včas h tako sedela, zatopljena v misli, na visoki skali, ter gledala po ozki dolini, se je polastila njenega srca ona tiha otožnost, ki je lastna vsem osamljenim dušam. — Videla je v duhu svoje bodočnost, večno službo pastirice. — — — A to bi že še bilo. . . A kaj če nenadoma zbolí? Kdo bo skrbel zanjo kot za svojega otroka, ko je vendar tujka. Kaj če ji umrjeta varuha in pride v roke drugim, brezzračnim ljudem. Gonili jo bodo samo k delu, povrhu zmerjali in morda še odpodili od hiše. To bi bilo za njo preveč. . . Kam naj bi potem šla? Kje bi hoteli šibko deklico, ki ni za vsako delo kot večina drugih deklet. — — —

Tako je premišljevala večkrat v samoti. Njeno oko pa je zrló žalostno doli na prijetno vas, na tiho dolinico, domaše gričke, na snance in priče njene vesele mladosti. V takem trenutku se ji je porosilo modro oko

društva »Danica«, »Kršč. soc. ženske zveze«, žitnice iz St. Vida, »Katol. rokod. društva« iz St. Vida, »Slov. katol. izobraž. društva« iz St. Vida, »Soc. Loke, Kriša, Tržiča, Vevč, strokovnih društev« Save in Vevč, »Delav. konsumnega društva« iz Ljubljane, »Katol. mladinskega društva« iz Ljubljane, »Prometne zveze« itd. Vevški zbor je zapel »Zastava že razvita je«, godba je zasvirala, množice pa so navdušeno pozdravljale novo zastavo.

Prezvišeni knezoškof je šel po blagoslovitvi, spremljan od društvenih zastav, v cerkev po Najsvetejših, nato so bile na prostem litanije. Po litanijah se je na prostem vršilo slavnostno zborovanje.

Dr. Lampe je govoril o izobrazbi in zavesti, ki ji naj širijo in utrjujejo katoliška izobrazovalna društva. Spominja se shoda svobodomislecev, ki je zboroval pročiščen teden v Rimu, in kjer so liberalci sklepali o tem, kako bi odpravili krščansko vero s sveta in postavili na nje mesto izmišljotine raznih profesorjev, med katerimi je glavna ta, da je človek le žival, potomec opice. Ne rabimo take »omike«! Naša društva naj vzgajajo slovensko ljudstvo v krščanskem duhu, mu naj podajajo vso izobrazbo, ki jo potrebuje dandanes vsak človek, da more napredovati z modernim časom, in naj skrbijo tudi za pošteno in blaženo umetniško zabavo. Kakor mora vojak do smrti vztrajati pri zastavi, kateri je prisegel zvestobo, tako naj se držimo tudi mi svojih blagoslovljenih zastav.

Sentvidski zbor je zapel »Lepa naša domovina«. Množice so se odkrile, za stavle klanjale.

Gostinčar je govoril v imenu delavstva, pozivljajoč delavstvo k vztrajnosti in skupnemu delu pod zastavami krščanskih socialcev.

Razvil se je slavnostni sprevid. Velikasten pogled na velikanško množico! Macgo nad 2000 udeležnikov je korakalo za zastavami pred knezoškofov grad, kjer so ljubljenski knezoškofu v zahvalo množice priredile velikanske ovacije. Tu je ljudstvo manifestiralo za svojega škofa. Gromoviti »Živio!« so doneli pred gradom, od borniki navzočih društev so stopili naprej, član »Slov. kršč. soc. zveze« g. Puhar pa je nagovoril knezoškofa:

Presvetli gospod knezoškof! Zastopniki slovenskega kršč. delavstva smo z veseljem porabili današnjo priliko, da pridemo tu sem klanjati se Vam v ljubezni in hvalečnosti. Hvala Vam, da z neumornim trudom vodite delo za krščansko probujo med našim narodom in da stopate kot pravi ljudski škof tudi med delavske množice, kazaje jim pravo pot. Navdušenja prekipevajo naša srca za Vas, Vaši smo vsi, Vaši bomo ostali in trudili se bomo, da se Vam izkazemo hvaležne za skrb, katero nam posvečujete. Sprejmite blagohotno to našo manifestacijo kot izraz vsega slov. kršč. soc. delavstva, ki v duhu z nami navdušeno Vam kliče: Živio, prevzvišeni naš višji pastir, živio, živio, živio! Vevški zbor je zapel pozdravilo.

Ginjen se je zahvaljeval g. knezoškof na burne ovacije. Dejal je: Kar storim, delam po zgledu Izvičarjevem. Ostanite zvesti Bogu, svoji domovini, svojemu poklicu. Bog Vas ohrani, Bog blagoslovi!

In zopet so vihrali po zraku klobuki stotin in stotin zavednih delavcev in burno so odmevali kliči: »Živel ljubljenski naš knezoškof!«

Impozantni sprevid se je nato razvil dalje. Pri županovi hiši se je ustavil. Godba je zasvirala ondi eno točko na čast vrlemu županu g. Svobliku.

Velikanski sprevid je vse občudovalo.

in čisto je začela ihteti, dasiravno včasih ni vedela prav zakaj. . .

Maogo temnega, nejasnega je bilo v njenem mladem življenju, vendar tudi nekaj svetlih trenutkov.

Včasih se je je polastilo nenadoma veselje. Vzela je v naročje mladega, belega jančka, ki je bil njeno največje veselje, ter začela peti veselo pesem. Kot bi čutil njeno veselje, postal je tudi on vesel, začel ji je lizati roke, brčati in meketati. Zdela se ji je, da jo mala živalica razume, in pogovarjala se je z njim, ga božala in mu dajala tudi skromen delež svojega kosilca. Ni čuda, da se je janček navadil svoje prijateljice in je vedno hodil za njo. A še nekaj čudnega je zapazila pri nedolžni živalici. Kadar ga je imela v naročju, morala je biti vedno tako obrnjena, da je janček videl svojo mater, drugače se ji je hotel na vsak način izmuzati. Če je šla domov, je šel janček poleg nje, a vedno klical svojo mamico, ki mu je redno odgovarjala.

Francika se je v takem trenutku vselej na nekaj spomnila. Vselej se ji je potemnilo čelo, a na dušo ji je legla moreča žalost in tiha, brezmejna otožnost. — — — (Dalje prih.)

Starim možem so se iskrile solze veselja v obeh, mladim navdušenja. Slavnostni prostor pri Čistihi je bil za toliko množico mnogo premajhen. Prepevali so trije zbori, izredno pridno in spretno je svirala menziška godba, katero prav priporočamo, uprizarile so se razne šaljive zabave. Bila je prava ljudska veselica. Došlo je tudi več brzojavnih pozdravov.

Pri veselici je bilo izrečenih več navdušenih govorov. Č. g. Jan. Kalan je navdušeno govoril v imenu okoliških kmetov, g. stud. phil. Robida je pozdravljaj udeležence imenom »Danica« ter je pozdravljaj zastopnika hrvaškega krščansko-socialnega delavstva, gospoda Ferendina. Gospod Robida je povdarjal, da Hrvatje sedaj še bolj iskreno pozdravljamo kot brate, ker se je tudi med njimi s »Hrvatstvom« prišlo do katoliško gibanje. Slovenski delavci so vadigali gospoda Ferendina na rame ter ga burno pozdravljali. Gospod Ferendina je ob splošnem pritrevanju govoril za dejansko hrvaško-slovensko vzajemnost.

Vsa čast domačinom na tako krasni prireditvi, pred vsem neumorno delujočemu g. župniku Jan. Brenčetu, kateremu bodi včerajšnji dan zadostilo za mnoge krivične napade. Neustrašeno naprej po dosežani poti!

Rusko - Japonska vojska.

Na bojišču vse mirno.

Peterburg, 24. sept. (Uradno.) Brzojavka generala Kuropatkin na carja od 23. t. m. poroča: Danes ni došlo nikake poročila o akcijah sovražnika. Na vsej fronti ni beležiti nikakega gibanja so viračnih čet.

London, 24. sept. »Daily Telegraph« poroča iz Ščula od 22. t. m.: Preden so došli Japonci v Hamheung, so se Rusi že umaknili.

London, 24. sept. »Daily News« poroča iz Harbina: General Kuropatkin je pred tremi dnevi natančno nadzoroval celo armado in je bil s stanjem iste zadovoljen. Posebno o topništvu in trainu je bil poln hvale.

Berolin, 24. sept. Iz Mukdena poročajo »Lokalanzeiger«, da je opaziti japonsko ofenzivo na celi fronti. Vsak dan se dvigne v zrak ruski zrakoplov, da opazuje kraje.

London, 24. sept. »Daily Telegraph« poroča iz Mukdena: Japonci so zasedene kraje ob reki Ljao postavili pod civilno upravo z japonskimi uradniki. V prepoved so dejali vse državne dohodke, solne in vodne davke itd. Tudi na polotoku Kvantun so se Japonci popolnoma nastanili ter na ki takojših solah v dogovoru s Kitajci postavili japonske učitelje.

Peterburg, 25. sept. Brzojavka generala Saharova generalnemu štabu od 24. t. m. poroča: Danes ni na bojišču nikake spremembe.

Kaj se godi okrog Mukdena?

London, 24. septembra. O Mukdenu ni slišati veliko. Ondi menijo, da Japonci prodirajo jako počasi. Med konjeničnimi prednimi stražami se vrše vedni boji. Po reki Ljao plovejo vedno džunke z živili za Japonce. V Ljaojanu so izvedeli, da je zapovedal Ojama splošno prodiranje, ker meni, da so njegove čete dovolj številne, da obkrožijo Ruse ali pa jih pobijejo v odprti bitki. Iz Ljaojana poročajo v Rim, da japonsko levo krilo prodira ob reki Hunho. Prednja straža je došla v Salupu (kakih 20 km zahodno od Mukdena). Desno krilo zavzema strateško pozicijo vzhodno od Mukdena. Več bojev med sovražnimi četami je ostalo neodločenih, ker se Rusi vedno umikajo. Med tem so se umaknile ruske prednje straže na vzhodni in jugovzhodni fronti le nekoliko milj od Mukdena.

Bitka, ki jo pričakujejo pred Mukdenom, bi bila ponovljena Ljaojanska bitka, ker se obe armadi ravno postavljata, kakor sta stali pred Ljaojanom. Rusi so se postavili v polkrogu okoli mesta. Prednje čete tvorijo lok, ki se dotika z obema koncema reke Hun. Levi konec je pred Mukdenom, desni za Mukdenom, seveda se dotika reke Sa. Pred tem lokom stoje tri japonske armade: Kurokijeva na desni, Noduova na levi in Okuova v sredi. Kuroki zopet postopa tako, da bi prekorščil reko Hun, kakor je prekorščil reko Tajce, da bi obšel levo rusko krilo. Zdej bo pa to težje, ker je reka Hun bolj deroča. Za Kuropatkin je ugodnejše to, da teče reka pred mestom; pri Ljaojanu je imel reko za hrbtno.

Pariška vest iz Mukdena pa opisuje položaj tako: Sesti sibirski armadni zbor Mejdendorfov, kateri je dobro izveščen in še ni stal v boju, je tako sestavljen, da sprejme in zadrži prvi japonski napad na levem krilu. Polki, ki so se bojevali pred Ljaojanom, pridejo v reservo. Vrsta gričev, ki se vleče deset milj južno-vzhodno od Mukdena, je preprežena z žicami, ki naj zadržujejo Japonce. V tla so zabiti ostri koli, nasejano

razbito steklo in izkopane jame, ki so pokrite s dračjem in prstjo. — Za temi gričička general Bilderling v gozdu s svojo divizijo na prvi napad. Od tega, ali se posreči tako zadržati Japonce, je odvisno, ali bo pri Mukdenu glavno bojišče, ali pa gre Kuropatkin v Tjenlin čakati Japoncev.

Japonske sile pred Mukdenom cenijo dopisnik »Ruskih Vedomosti« na 365.000 m o ž. In sicer ima Kuroki 151.000 m o ž in 372 topov, Oku 125.000 m o ž in 362 topov, Nodzu 89.000 m o ž in 320 topov. Vseh topov in možarjev skupaj imajo Japonci pred Mukdenom 1054. Ako Japonci postavijo še šesto armado, imeli bodo 400.000 m o ž. — Kuropatkin je pa mnogo slabjši. Njegove čete ne morejo biti večje, kakor 330.000 m o ž. Japonska premoč bi znašala torej 70.000 m o ž. Najbrže bo Kuropatkin tudi pri Mukdenu poizkušal le Japoncem prizadeti kar največ izgub in se bo umaknil še dalje. Iz Petrograda se brzojavlja, da je Kuropatkin svojim generalom ukazal, da ne sme nobeden pred Mukdenom izzivati bitke.

Ozoli Mukdena je začelo snežiti. Celo noč na 24. sept. je padal gost sneg. Zjutraj je pa naletaval dež, nakar je začelo zmrazovati.

Odločilne bitke pri Mukdenu ne bo.

Peterburg, 24. sept. Pričakovane bitke najbrže ne bo pri Mukdenu, ampak šele pri Tjelinu, ker skuša Ojama obiti rusko fronto. V Mukdenu se bodo vršili le boji zadnjih čet.

Berolin, 24. sept. Iz Tokia poročajo »Berl. Tageblatt«: Maršal Ojama je zopet začel z ofenzivo in sicer v jako široki fronti ter tira kozake Rennenkampfove, Samsonove in Miščenkove, akoravno so pojačeni z močnimi oddelki pehote in artilerije, nazaj proti Mukdenu. Južno od reke Hunho stoji le slabe ruske sile. Japonska kavalerija objema že obe ruski krili in njene prednje straže so došle že do Tjelina.

Berolin, 24. sept. Iz Peterburga poročajo »Berliner Tageblatt«: Soditi po sem došli poročilih Japonci prodirajo proti onemu delu reke Hunho, ki leži med Mukdenom in Fušunčonom in sicer tako, da se vedno jasneje vidi, da hočejo Japonci obiti ruske pozicije pri Mukdenu—Fušunčenu ter zajeti rusko levo krilo. Pod temi pogoji je jako malo verjetno, da bi se bila prihodnja bitka pri Mukdenu. Kuropatkin se more pod ugodnejšimi pogoji biti pri Tjelinu. Tukaj, pri »mandžurijskih Termopilah«, so razmere jako ugodne za brambo. Močne ruske sile so že zbrane pri Tjelinu. Pri Mukdenu se bodo torej vršili le boji med prednjimi in zadnjimi stražami.

Kako so razdeljene japonske sile?

Berolin, 24. septembra. Iz Peterburga poročajo: Po zadnjih poročilih iz Mukdena so japonske sile razdeljene takole: Kurokijeva armada je v okolici Banjapuce in Pesilm, njene prednje straže so potisnjene naprej proti Fušunčenu in Talinu. Obe drugi armadi stojita še pri Jantaju in premogovih rovih.

Linjevič proti Mukdenu.

Berolin, 24. septembra. »Tageblatt« poročilo iz Peterburga javlja: Vojni kor generala Linjeviča je odšel s orenburškimi kozaki iz Vladivostoka proti Mukdenu. V Vladivostoku vlada draginja. Funt sladkorja velja 55 kopejk, črvenljev niti ni dobiti. Zatev v usurskem ozemlju je dobro izpadla.

Japonci zavzeli utrdbo Panlin.

Berolin, 24. sept. »Tageblatt« poroča iz Mukdena, da ondi niso edini v tem, ali je pričakovati japonskega napada, ali ne. Potrjuje se vest, da so Japonci 22. t. m. zavzeli prelaz Dalin. — (Prelaz se zove pravzaprav Cunpaulin ter leži v gorovju Talin, na jugovzhodni strani od Mukdena. Listi poročajo o prelazu Dalin, kar pa je pomota, ker prelaz Dalin leži daleč na jugu Ljaojana in severovzhodno od Kajčova.)

Petrograd, 25. sept. Pri Panlinu je japonsko topništvo suovito streljalo. Vendar je padlo samo 286 Rusov. Ostali so se umaknili v redu.

Port Artur.

Pariz, 24. septembra. »Matin« poroča iz Peterburga, da so Japonci včeraj napadli Port Artur od treh strani; eskadri admirala Toge in Kamimure sta podpirali napad s silnim obstreljavanjem. V Peterburgu so baje v skrbah radi izida.

Čifu, 24. septembra. (Reuterjev urad.) Iz Dalinega došli Japonci poročajo, da je dne 19. t. m. prišel na Port Artur nov napad, ki so ga Japonci v naslednjih dneh nadaljevali. Glasom govorijo, ki pa niso do sedaj še potrjene, so Japonci baje dosegli nekoliko uspehov. Obstreljavanje mesta je pričelo dne 19. t. m. ob 3. uri zjutraj ter je trajalo eno uro. Ob svitu so pričeli Japonci vnovič s tako silo obstreljavati mesto, kakor še nikdar poprej. Nedavno dospeli težki topovi so streljali s točk, odkoder se dosedaj še ni streljalo. Obstreljavanje je trajalo vso noč med 19. in 20. t. m.

London, 24. septembra. Več listov poroča iz Tokia, da so Japonci opustili nakano, podminirati Port Artur, ker so uvideli, da je to nemožno.

Cintav, 24. septembra. (Reut. urad.) Tukaj bivajoči Rusi izjavljajo, da je nedavno dospelo v Port Artur več ladij z živili, strelivom in zdravili.

Berolin, 24. septembra. »Lokalanzeiger« poročajo iz Sangaja: Kar se tiče dogodkov pred Port Arturjem, poročajo o groznem prelivanju krvi. Neki ravno došli častnik, ki je pripadal oblegajoči armadi, meni dosežanje japonske izgube pred Port Arturjem skupno na 30.000 mož mrtvih in ranjenih.

London, 24. septembra. »Morning post« poroča iz Čifua: Pred Port Arturjem je pričakovati resnih dogodkov. Japonsko brodovje je zbrano vse pred trdnjavo. Topničarke, ki so bile doslej v lankavi, so dobile povelje, takoj odpluti proti Port Arturju ter se združiti z ondotnim brodovjem. Za štiri dni obstreljujejo trdnjavo od kopne in morske strani.

Tokio, 25. septembra. Tu sodijo, da so vzeli Japonci šest utrdb v drugi brambni črti port-arturski. Od 19. t. m. je vedno več upanja, da trdnjava kmalu pade.

Peterburg, 25. septembra. Poškodbe portarturskega brodovja valed zadnjega izpada so vse popravljene.

Berolin, 25. septembra. Iz Tokia poročajo »Berl. Tageblatt«: Vkljub napredovanju pred Port Arturjem ne mislijo tukaj še na udajo trdnjave. Sploh so prišli tu do jako resigniranega prepričanja glede zavsetja trdnjave, odkar je prišla vest, da ni pričakovati baltičkega brodovja pred prihodnjo spomladjo. Iz gotovih (?) virov vedo, da bo začetkom novembra pošla Steslju vsa municija. Pustili ga bodo t. daj mirno biti se do »zadnje granate in patrono«, kakor je rekel sam, in potem šele napraviti naskok, ako ne bodo še poprej srednje okolnosti pripustile naskoka. Permanentnih utrdb Japonci še niso naskakovali, kakor trde poprejšnja poročila, ter je treba na mnogih krajih napraviti še vrze, skozi katera bodo lahko udrli v mesto. Med permanentnimi utrdbami je mnogo podzemeljskih prostorov, ki so varni pred bombami, tako da trpe obleganci izgube le pri svojih pogostih izpadih, toda nikakor ne pri brambi.

Se eno angleško poročilo o Port Arturju.

London, 24. sept. Iz japonskih virov ni dobiti sedaj nikakih poročil. Vest, da bi bili Japonci uničili nekaj baterij in utrdbo Kuropatkin ter potem zopet zapustili, se ne potrjuje. Kar se pa tiče položaja mesta, ni sedaj nobenega žarka več v žalostno sliko. Zadnji begunci označujejo položaj trdnjave kot obupen. Le malo tisoč mož je še na nogah, ostalo je vse bolno. Tudi čudeži hrabrosti bi sedaj ne mogli zadržavati vedno močnejših Japoncev.

V Rimu so izvedeli, da so v japonskih rokah že vse zunanje utrdbе ter tudi tri notranje, izmed katerih sta pa dve težko poškodovani. Japonski poveljnik je pozval Steslja h kapitulaciji. Vest iz Cintava, da divja v Port Arturju kolera, pove dovolj in gotovo jo je sastopnik Reuterjevega urada dovolj natančno preiskal, predno jo je oddal; toda druge potrditve še ni.

Mraz v Ljaojanu.

London, 24. julija. »Daily Chronicle« poroča iz Ljaojana od 20. t. m., da je nastal tamkaj mraz in deževno vreme. Japonske čete nimajo kožuhov ter silno trpe valed mraza. Izgube Japoncev za časa od 25. avgusta do 4. septembra iznašajo po uradnih podatkih 21.000 mož.

Japonci zaplenili angleški parnik.

London, 24. septembra. »Daily Express« poroča iz Kobe od 23. t. m.: Japonci so zaplenili angleški parnik »Vrsader«, ki je bil na potu iz Portlanda v Vladivostok. Parnik so odvedli v Hakodate.

Ruski križarki v Suecu.

Suec, 24. avgusta. (Reuterjev urad.) Ruski pomožni križarki »Smolensk« in »Petrograd« sta pripluli v kanal ter nadaljevali vožnjo v Port Said, potem ko sta se prijavili tukajšnjemu ruskemu konzulu.

Učinek strojnih pušk.

»Yomiuri«, tokijski časnik, priobčuje nekaj sličic z vojnega pozorišča. Neki pri Nansanu ranjeni japonski vojak je bil prasha, kaj je napravilo nanj najglobokejši utis. »Strojne puške«, je odgovoril, »ki razširjajo smrtni strah in delujejo smrtno«. Ni čuda, da jih Rusija hrani kot skrivnost; njihov učinek prekaša vsako domisljnost; merijo dobro, lete daleč ter ustrelje 400krat v minuti. Treba je sato veliko poguma, prodirati proti tem strojnim puškam. Mene še sedaj strse groza, ko berem o tem.

Nova ruska armada.

Peterburg, 25. septembra. Poveljnik vilniškega vojaškega okraja, gen. po-bočnik Grippenberg, je imenovan za poveljnika druge mandžurijske armade. Iz tega vzroka mu je poslal car Nikolaj

seledeče pismo: „Skrajni napor, s katerim se vojskuje Japonska, trdovratnost japonskih čet ter njihove izborne vojaške lastnosti, so me dovedle do tega, da zdatno pomnožim vojne moči na bojišču v dosego odločilnega uspeha v najkrajšem času. Ker bi pa pri tem število čet doseglo številko, ki je nedopustna brez škode za dobro upravo, premikanje in gibčnost čet, sem smatral za potrebno, čete, določene za akcije v Mandžuriji, razdeliti v dve armadi. Prepustil sem poveljstvo ene armade v rokah gen. pobočnika Kuropatkin, imenujem Vas za poveljnika druge Vaša dolgoletna služba, Vaši vojni čini, Vaše velike skušnje v vojnem izobraženju čet, mi dajo zagotovilo, da boste Vi, sledeč splošnim navodilom vzhodnega poveljnika, s uspehom vodili v dosego vojskega namena. Vam zaupamo armado, ki bo pod Vašim poveljstvom pokazala svoje junaštvo in odpornost v boju proti sovražniku za čast in slavo domovine. Bog blagoslovi Vas in Vašo visoko in častno službo za me in za Rusijo! Ostajam Vam vedno naklonjen. Nikolaj“.

Sleparije?

London, 24. septembra. V peterburških vojaških krogih so odkrili, kakor poroča „Daily Telegraph“, da je po krivdi nekega višjega uradnika več torpedov napolnjenih s peskom namesto s smodnikom, kar je napravilo mučen utis. Sedemnajst vagonov torpedov je bilo tako nabasanih.

Bajkalska železnica otvorjena.

Irkutsk, 25. septembra. Obhajalska železnica je bila danes otvorjena.

Orlov.

Peterburg, 25. septembra. General Orlov bo zaradi svojega obnašanja v ljao janski bitki umirovljen.

Vladivostoško brodovje.

Peterburg, 24. septembra. Širijo se vesti, da sta križarici »Rurik« in »Gromohoj« ter torpedno brodovje zapustili Vladivostok. V mornariškem ministstvu tega ne verujejo, ker še ni dobilo nikatega obvestila.

Premog za baltiško brodovje.

Bremen, 24. septembra. »Weser Zeitung« poroča iz Dortmund, da odhajajo vsak dan veliki vlaki s premogom proti Endenu, kjer čakajo navtrajnih parnikov, da nalože premog za baltiško brodovje. Mnogo parnikov z angleškim premogom je že pripravljenih za odhod.

Štajerske novice.

Š Zahvala. Dasiravno je slov. stranka pri deželnozborskih volitvah za mariborski okraj propadla, sem dobil vendar tako častno število glasov, da izrekam tem potom svojo najprisrčnejšo zahvalo vsem svojim volivcem. — St. Ilj v Slov. go. r. 23. septembra 1904. — Franjo Thaler, posestnik.

Š Imenovanja. C. kr. nadučitelj v moški kaznilnici v Mariboru g. Srečko Stegnar in učitelj v graški kaznilnici I. Stipper sta povišana v deveti činovni razred, učitelj v mariborski kaznilnici H. Tribnik pa v deseti razred. — Dunajski suplent Jos. Schlemmer je imenovan učiteljem na celjski gimnaziji.

Š Umrl je dne 24. t. m. v Ljubnu na Zgornjem Stajerskem ondtni župan Janez Osterer.

Š Detomor. V Velkem Obrežu so zaprli posetnikovo hčer Marijo Sepe-tavo, ker jo sumijo, da je umorila in zakopala svoje novorojeno dete moškega spol.

Š Požari. Dne 20. t. m. je pogorel v Griesu ori Radgoni do tal hlev Františke in Jožefa Bwle; 23. t. m. je v Fürstenfeldu zgorelo poslopje Jožefa Dornfelda.

Koroške novice.

k Profesorjem katehetike v celovškem bogosl. semenišču je imenovan o Vit. Loinger iz družbe I., ki je bil tudi več časa v Ljubljani.

k Požar je uničil lopo za seno na posestvu grofa Leopolda Goessa v Tigerbach. Škode je 1000 K.

k Zaradi detomora so v Beljaku prijeli na Kranjskem rojeno šiviljo Ano Kozjek.

Zadeva dalmatinskega cesarskega namestnika.

Kakor poročajo, dalmatinski cesarski namestnik baron Handel ne pojde na trimesečni dopust, marveč se povrne v Zader, kjer bo prisostvoval deželnozborskim sejam. Ker je baron Handel izjavil, da je rekel: „v službi ni častne besede“, ne pa, da ne verjame dalmatinskim častnim besedam, je pa Biankini izdal protizjavo, v kateri vzdržuje prvotno svojo trditve.

Istrski Italijani proti ital. vzporednicam v Inomestu.

Istrsko laško politično društvo „Societa Politica Istriana“ je naročila svojemu predsedniku, naj pri ministarskem predsedniku

odločno ugovarja, ker ostanejo italijanske vzporednice v Inomestu. Po mnenju društva bi morali biti zavodi v Trstu, kjer naj bi se ustanovilo italijansko vseučilišče.

Vprašanje o italijanskih vseučiliških vzporednicah

je rešeno. Čez nekaj dni bo naučno ministstvo izdalo odredbo, s katero loči od vseučilišča v Inomestu italijanske vzporednice in jih nastani v posebni v ta namen kupljeni hiši v Wiltenu. Italijanska pravoslovna fakulteta bo popolnoma samostojna in dobi lastnega dekana. Le promocije se bodo vršile na glavnem vseučilišču.

Potovanje grškega princa Jurija

ni imelo zaželjenega uspeha, da bi namreč vevlasti dovolile združenje Krete z Grško. Princ je upal, da bo car, s katerim sta že od mladosti prijatelja, podpiral to združenje, a v Peterburgu kakor tudi na ostalih dvorih se mu nagnili, da sedaj še ni mogoče misliti na združenje Krete z Grško, ker vprašanje še ni zrelo. A dasi princ ni dosegel združitve Krete z Grško, je pa poročil listov dosegel, da se bo premenila ustava po grškem vzorcu, kar zahteva opozicija. Krečani bodo najeli posejilo, katero porabijo za zgradbo novih železnice, cest in za nujno popravo javnih zavodov.

Nameravan napad anarhistov na nemškega cesarja Viljema?

Nemški glavni konzulat v Novem Jorku je 24. t. m. dobil grozljivo pismo, katero naznanja napad na nemškega cesarja Viljema. Sodijo, da je poslal pismo kak anarhist ali pa kak norec.

Protižidovski nemiri na Ruskem.

Iz Odese poročajo, da so bili v Besarabiji protižidovski izgredi.

Napadalec na generala Neigharta je 19letni kmetič iz kerzonskega okrožja, Vazilij Poljakov.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 26. septembra.

Kranjski deželni zbor ima jutri ob 11. uri prvo sejo. Na dnevnem redu so otvoritev po g. deželnem glavarju, objuba novoizvoljenega dež. poslanca g. Fr. Demšarja, volitve rediteljev, verifikatorjev in štirih odsekov, prvo branje raznih računskih sklepov in proračunov ter volitev dveh namestnikov dež. odbornikov. Pred otvoritvijo dež. zbora je ob 10. uri v stolnici slovesna sv. maša.

Državna pomoč poljedelcem in kranjska deželna vlada. Ker hoče država pomagati po letošnji suši prizadetim poljedelcem, se je obrnila dunajska vlada do deželnih vlad, da naj poročajo o potrebi prebivalstva. Poročila se glase večinoma, da so poljedelci zelo potrebni, zlasti živinorejci. C. kr. deželna vlada kranjska je pa poročala, da je na Kranjskem vse dobro.

Nasledki suše. Letos bo v Avstriji nastalo veliko pomanjkanje krme. Zato je „Splošna zveza avstrijskih kmetijskih združenj“ na Dunaj sklenila, da izvoli poseben odbor, kateri se združi z odborom, ki ga voli „Centrala za brambo kmetijskih in gozdarskih koristi pri sklepanju trgovinskih pogodb“. Ta dva odbora sestavita skupni „Odbor za odvrnitev bede“. „Zveza“ je izvolila zdaj devet odbornikov, med katerimi je g. Ivan Rožman, uradni vodja „Zadružne zveze“ v Ljubljani. „Centrala“ je izvolila tudi devet članov, med njimi gosp. državnega poslanca Fr. Povšeta.

Radl dogodkov v Zaprešiču je bilo obsojenih 8 obtožencev na 10- do 12-mesečno ječo, eden na 25 kron, pet obtožencev je bilo oproščenih.

Redar umorjen na cesti V soboto ob 11. uri in pol je dosedaj še neznana zločina roka v Trstu izvršila grozen zločin: pretrgala je nit življenja mlademu človeku ter s tem pripravila mlado ženo ob moža in dva nežna otročiča ob odeta. 29letni redar Jakob Negode, s službeno številko 323, dodeljen redarstveni stražnici v ulici Tigor, je patroliral sinoči od 8. ure po starem mestu. O polnočju je imelo konštati njegovo štirurno patroliranje. Ob 11. uri in pol se je nahajal v ulici Grosada. Ustavil se je za hip pred krčmo „Al pozno d'oro“. V istem hipu je pa prišla mimo prepeva. joča družba mladih mož, oblečenih delavski. Jakob Negode, zvest svoji dolžnosti, jih je opozoril, da je ob isti uri petje prepovedano. A komaj je bil izgovoril ta mirni opomin, že je eden iz družbe skočil proti njemu ter mu zasadil nož v levo stran vratu, prerazvil mu grlo od ušesa notri do pod brade,

a zatem ga je po bliskovito dregnili z nožem še enkrat pod levo ramo. Nesrečni Negode se je zgrudil ves krvav na tla, a morilce je s svoje družbo odšel brzih korakov. Nagode je bil takoj mrtev. Po izpovedbah priča, bi bil morilec neki mlad človek, ob eden kakor italijanski delavec. Posebno da ga za takega izdaja klobuk. Pokojni Negode zapuščal ženo z dvema otrokoma: enoletnim dečkom in dveletno deklico. Nagodeva žena je bolna za srčno hibo in se nahaja z otročičema v Logatcu.

Prometljen je g. P. Sencig, profesor na goriški realki, na ženski licej v Trstu.

Smrtna kosa. V Zagorju je umrl rudniški uradnik g. Friderik Detela v starosti 29 let. V deželni bolnišnici je umrla soproga davčnega oficijala gosna Gizela Lavrič, rojena Wencala. — Umrla je v Gradcu v starosti 94 let zasebnica Luiza Chlades, vdova Gottsmuth, sestra umrlega nožarja H. Hnanna. Svoj čas je imela v Ljubljani gostilno in v Sški vrtarijo.

Samomor v Tržiču V Tržiču se je obešal črevljarski Janez Dobré, po domače Solnce, doma iz Kovorja. Z eno nogo je visel v zraku, z drugo je stal. Pred samomorom je sam ustavil uro, ter zložil vse delo lepo skupaj na klop. Cerkve se je vedno ogibal.

Solske vesti. Proviz. učiteljica v Nadenjem Selu gđ. Anna Pleško je odložila to službo. Dobila jo je gđ. Marija Krall. — Za proviz. učiteljico v Domžalah je imenovana gđ. Karolina Tekavčič iz Ljubljane.

Tržaška afere V uredništvu tržaškega lista „Sole“ je bila hišna preiskava. Vse poslovne knjige je oblast zaplenila.

Na železnici Ljubljana-Vrhnika bo odšel večerni vlak iz Ljubljane na Vrhniko že ob 6. uri 5 m. zvečer, z Vrhnike v Ljubljano pa ob 4. uri 10 m. in bo došel v Ljubljano ob 5. uri 4 m.

Ponesrečil se je v Sp. Idriji poštni sel Val. Jereb; kolo mu je zlomilo namreč nogo.

Obesil se je pri Kamniku posestnik Franc Slanovec iz Cerkelj pri Kranju.

Neslano šalo si je dovolil neki podlež v Logatcu. Poroča se, da se je asistent ces. kr. južne železnice g. Fr. Novljan čzenil. Iz Logatca sedaj poročajo, da to ni res in da je bil poročevalec pobalski in zloben mistifikator. Izključeno še ni, da se mistifikatorja dobi.

Ljubljanske novice.

Hišnik Malič ubil svojo ženo? V soboto popoldne so prepeljali v deželno bolnico ženo bivšega hišnika in sluga filharmoničnega društva, Maliča. Bila je vsa stepena in imela je po vsem telesu znake udarcev. Malič pravi, da je padla po stopnicah, zdravniki pa so mnenja, da bi od padca ne mogla imeti toliko poškodb. Maličeva žena je v bolnici umrla. Malič je bil sedaj za hišnika v Predlinih ulicah št. 10. Njegova žena ni mogla ničesar izjaviti, ker je bila ves čas nezavestna. Z ženo sta se zadnji čas, odkar je bil Malič odpuščen od filharmoničnega društva, vedno kregala.

Stavka v Drag Hribarjevi tiskarni. Danes so vsi pomočniki Hribarjeve tiskarne stopili v stavko. Vzrok stavke je prekršenje tarifne določbe, ki dovoljuje lastnikom imeti samo gotovo število učencev. Tarifno razsodišče, ki obstoji iz treh lastnikov tiskarne in treh pomočnikov, je enoglasno sklenilo, da mora g. Hribar sprejeti učence zopet odpustiti; kljub temu pa se g. Hribar temu sklepu ni hotel pokoriti. Stavka bo jutri končana, ker se je g. Hribar hujše že udal.

Blamirana proizvedovalnica. Liberalci so o franciskankah najprej raztrosili sramotne govorice, potem so pa bombastično pozvali Ljubljance, da naj prihajajo v uredništvo „Slov. Naroda“ pripovedovat, kaj vedo dež ne. A uspeh te gonje je bil kaj klavrn. Sicer je sam Malovrn vohal okoli Franciskankah ulic kakor prepeličar na lovu, a s'ednjic je moral v soboto sam priznati v „Narodu“ — iz strahu pred še večjo blamažo —, da so govorice „pretirane“. Ne pretirane — govorite resnice —: zlagane so! Dolžnost poštenega lista bi bila, da zdaj vrne čast po krivici obrekovanim ljudem, ki niso nikomur nič zalega storili!

Nesreča na električni železnici. Električni voz je včeraj Pred škofijo podrl na tla 70letno prometnico Nežo Boncelj iz Zelenkova. Zna je odletela na hodnik, kjer je nezavestna obležala. Dosli duhovnik ji je v veži župnišča podelil svete zakramente za umirajočo. Pretresla si je možgane ter na raznih delih telesa dobila težke telesne poškodbe. Prepeljali so jo z rešilnim vozom v bolnišnico.

Slavnost črevljarske zadruge. Tukajšnja črevljarska zadruga je včeraj lepo proslavila g. Ig. Franceja, ki je že 50 let pri obrtu. Slavljencu je bila poklonjena v spomin lepa ura.

Afera Malitsch. O Malitschu se sumi čimdatje bolj, da svoje „težke poškodbe“ s imulira, kar je naposled jako verjetno

in kar smatramo za dejstvo, dokler se kaj drugega ne dokaže. Po Ljubljani se govori, da se je Malitsch že odpeljal iz Ljubljane, kar bi gotovo ne mogel storiti, ako bi bil „težko poškodovan“.

Slovenski izletniki vrnili so se večinoma že iz Belgrada domu.

Ljudska in dijaška kuhinja. Prva naloga te dobrodelne naprave je v tem, da daje dijakom, delavcem itd. točne hrane za jako nizke cene. Poleg tega pa, kolikor dopuščajo dobrotni prispevki, daje celo brezplačno nekaterim dijakom kosilo ali večerjo, ali tudi oboje. Da bi se ta dobrota naklonila res potrebnim in vrednim dijakom, je načelnistvo sklicalo odbor k posebnemu posvetu. Brezplačno podporo dobi 22 dijakov. Tu je prišla med drugim v razgovor tudi neka zloraba, ki se je opazila pri nekaterih dijakih (prodaja znamk, uporaba za hrano darovnega denarja v druge namene). Zato prosí načelnistvo, naj bi oni dobrotoiki, ki podpirajo dijaške, blagovolili naravnost naročiti znamke ter mu tudi sporočiti imena onih dijakov, ki drugod brezplačno dobivajo hrano (vso ali vsaj deloma). Tudi sicer bi bilo želeto, da bi se v podpiranju ubožnih dijakov uvedla neka kontrola, ker nekateri silnejši prosilci si znajo poiskati podpore v več krajih na škodo drugim potrebnjšim. Saj se je celo to že zgodilo, da so bili podpirani v dijaškem imenu taki, ki niti dijaki niso bili. Morda bi se temu v okom prišlo s tem, da bi se imena podpiranih gimnazijcev dopisala gospodu kanoniku Kalanu, učiteljskornikov pa gospodu profesorju Krčiču. Tu se gre za jako imenitno reč, za vzgojo poštenih značajev.

V tukajšnji deželni bolnici so aretirali Italijana Guerino Bellingera doma iz Mošćic pri Gorici. Pri nekem pretepu na Hrušici je zabodel nekega drugega Italijana. Ker je bil bolehen so ga oddali v deželno bolnico. Ko je okreval, so ga v soboto v bolnici aretirali.

Občni zbor okrajne bolniške blagajne je bil včeraj. Sodrugi so spreminjali pravila. Med drugim so sklenili, da si sme načelstvo določiti nagrade. Več jutri.

Radi sleparskih dolgov je policija v Ljubljani na naznanilo s Hrušice aretirala Makedonca Stamenaa Dimitrija.

Krvav pretep je bil danes ponoči v bližini gostilne „pri Knezu“ v Spodnji Sški. Neki hlapec je dobil zlastne poškodbe.

Trgovsko bolniško podporno društvo je imelo včeraj v mestni dvorani svoj občni zbor. V ravnateljstvo je bil izvoljen ravnatelj tukajšnje kreditne banke, gosp. L. Pečank. Ali med slovenskimi trgovskimi uslužbenci za to mesto ni bilo sposobnega moža? Prošnja gospoda Trevna, naj bi se zopet nastavilo v društvenem uradu gosp. Vasiaka, je bila odklonjena. Olobrili so se računati.

Božjast je vrgla danes v škofijski cerkvi med 11. mašo Jožefa Moreta. V zakristiji je bil dejan v sveto olje, a porneje so ga prapeljali z rešilnim vozom na dom.

Hudi igralci. Blazni v deželni bolnici so včeraj igrali karte. Neki blazni je pri tem svojega tovariša tako počil za uho, da bi mu bil skoro izbil oko.

Socialne stvari.

Šoe Koliko denarja pošiljajo naši izseljenci domov. Finančno ministstvo je priobčilo izkaz, koliko denarja pošiljajo naši izseljenci domov. Po posredovanju bančnih zavodov so iz Amerike poslali naši izseljenci v Avstrijo: 1892 l. 8.931.000 K; 1893 leta 14.284.000 K; 1894 l. 8.820.000 K; 1895 l. 9.617.000 K; 1896 l. 14.308.800 K; 1897 l. 11.210.000 K; 1898 l. 12.990.000 K; 1899 l. 16.514.000 K; 1900 l. 26.883.000 K; 1901 l. 39.318.000 K in 1902 l. 43.150.000 K. Naravnost po pošti so pa naši izseljenci poslali domov in sicer:

v Avstrijo		na Ogrsko	
1893 l.	3.500.000 K	6.960.000 K	
1894 »	2.200.000 »	4.340.000 »	
1895 »	2.800.000 »	5.800.000 »	
1896 »	4.400.000 »	9.000.000 »	
1897 »	3.600.000 »	7.160.000 »	
1898 »	4.400.000 »	8.860.000 »	
1899 »	6.080.000 »	12.200.000 »	
1900 »	9.740.000 »	19.700.000 »	
1901 »	12.300.000 »	24.500.000 »	
1902 »	17.100.000 »	30.800.000 »	
1903 »	21.000.000 »	31.000.000 K.	A

te številke niso popolne, ker so izseljenci, ki so se povrnil domov, tudi prinesli precej denarja seboj. Veselo znamenje je pač, da izseljenci pošljejo tako lepe svote v domovino, a tudi ta lepa tolažba ne odtehta škode, ki jo povzroči izseljevanje na narodno gospodarskem polju naša države.

Razne stvari.

Konec plavalastih ljudi. Velika nesreča nas čaka. Kmalu ne bo na svetu nič več plavalastih ljudi. Tako nas vsaj zagotavlja ameriški antropolog, ki je dognal, da so blondinci mnogo nežnejši in šibkejši nego črnolasi ter se tadaj težje ustavljajo boleznim in nezgodam življenja. Toda oni, ki si v svojih sanjah žele plavih las, naj

bodo za enkrat se potolaženi, kaj ta nesreča se bo zgodila šele čez 600 let.

Cerkev iz koral. K znamenitostim na otoku Mahe v Indijskem oceanu pripada tudi iz koral sezidana cerkev. Otoki se dvigujejo strmo iz morja, in otok Mahe s svojim okrog 900 m. visokim vrhom je najvišji med njimi ter leži tudi precej v središču. Vsi otoki so koralni. Hiše zidajo iz okamenlega koralnega kamena, ki ga zrežejo v kvadre ter se blišči kot marmor. V sredi zelenja tropičnih palm, ki razprostirajo široke svoje liste daleč na okrog, nudijo koralne hiše in posebno cerkev prav slikovit pogled.

Spomenik carice Katarine II.

Petrograd, 24. sept. Včeraj je bil v Vilni odkrit spomenik carice Katarine II. ob posebnih svečanostih v navzočnosti velikega kneza Mihaila Aleksandroviča, ministra za notranje stvari kneza Sviatopolka-Mirskega in 60 zastopnikov poljskega visokega plemstva.

Srbija in Črnogora.

Belgrad, 24. septembra. Na dvoru se je višla sinoči manifestacija, ki jo je priredil kralj na čast črnogorskemu knezu. Vršil se je sinoči obed na čast članom skupščine, in sicer v veliki prestolnici dvorani. Obedu so prisostvovali tudi črnogorski prestolonaslednik Danilo in ostale knežje osebe. Potem ko se je kralj najprej zahvalil članom skupščine, da so se udeležili kronanja ter jim obljubil stori vse možne, da poda kroni nov zgodovinski sijaj, se je kralj na novo vzdignil ter v daljšem govoru slavil svojega tasta, črnogorskega kneza, ki je mnogo pripomogel, da se je srbsko ime in srbski ponos ohranil nedotaknjen. Črnogora in njena vladarska hiša imata za današnjo srbsko krono zasluge, ki jih ne more nihče odrekati; treba je, da se zahvalimo črnogorskemu narodu, da se je kronanja udeležil. Mi mu zamoremo reči, da je ta krona posledica našega skupnega dela; Črnogora zamre biti na to ravno tako ponosna, kakor narod v Srbiji. Pozivljam vas, gospodje poslanci, da izrazimo svojo hvaležnost črnogorskemu narodu s tem, da napijemo v navzočnosti kneževih zastopnikov, v razvočnosti tega vrednega poslanca srbske edinosti na zdravje črnogorskega kneza in na prospanje hrabrega črnogorskega naroda. — Poslanci so na te besede odgovorili z živokliki, godba je pa zasvirala črnogorsko himno. Črnogorskemu knezu je bila odpisana na Cetinje tudi posebna brzojavka.

Vezuv bljuje dalje.

Neapolj, 25. septembra. Delovanje Vezuva narašča. Lava teče še vedno. Siloviti izbruhi, ki mečejo goreče snovi v veliko višavo, trajajo dalje. Nekaj gozda je pričelo goreti in kovinski kabel gornjega kolodvora žične železnice je razprt. Prebivalstvo ob Vezuvu ležečih mest je mirno.

Telefonska in brzojavna poročila.

Peterburg, 26. septembra. Kuropatkin je včeraj brzojavil carju, da ni bilo nobenih sprememb na ruskih pozicijah.

Peterburg, 26. septembra. Japonci in Rusi so dobili zadnje dni pomožne čete. Vsak dan lahko pride do bitke.

Gradec, 26. sept. Tukajšnja hrvaška mladina je napravila na kolodvoru demonstracijo proti Handlu, ki se je vračal z Dunaja v Dalmacijo.

Ljutomer, 26. sept. Pri izletu murskega »Sokola« v Gornjo Radgono je poškodoval Bračkov intimus Mlinarič iz Orhovca »Sokola« Robinščaka težko na glavi.

Maribor, 26. sept. Ustrelil se je včeraj popoldne okoli 3. ure v Mariboru lastnik hotela »Nadvojvoda Ivan«, Schauer. Zadel se je v srce in bil takoj mrtev. Prepričani so, da je bil vzrok samomora.

Trst, 26. septembra. Moriliec, ki je usmrtil v soboto policaja Nagodeta, se imenuje Anton Freno in je fakin v Trstu. Pričel je svoj zločin.

Reka, 26. septembra. Zupnik iz Dolnje Vrušice, don Nikolaj Jasprica, se je zastrupil skupno z neko D. Cibilič, katere mož je v Ameriki. Jasprica je živel nevredno svojega stanu.

Dunaj, 26. sept. Princ Koburški javlja, da bo nastopil proti grofici Lonyy radi njenih obdolžitvev.

Szegedin, 26. septembra. Tukajšnje prebivalstvo noče več rabiti električne luči, ker občina cen ne zniža.

1616

Zahvala.

Povodom smrti naše ljubljene so-
proge, matere in tete, gospe

Jožefe Guček

nam je došlo toliko dokazov iskrenega
sočutja, da se čutimo dolžne, izreči za
to, kator tudi za številno spremstvo
pri pogrebu in krasno darovane vence
našo najsrčnejšo zahvalo.

Žalujoči ostali.

Lak za sobina tla, dá lesk in
prevlaku ter se kaj hitro suši. Za samo uporabo
zalogi pri tvrdki **BRATA EBERL** v Ljubljani,
Francišanske ulice. 524 11 11-9
Vnanja naročila proti povzetju.

Novi „Proseko“
1613 31-2
Liter 40 kr.
Vinska klet JEGLIČ.

Izurjen, zanesljiv in samostojno de-
lujoč prodajalec

ali prodajalka

se sprejme z oktobrom v kmetijsko
društvo v ljubljanski okolici.

Po dogovoru se odda tudi prodajalna
v najem. 1993 3-3
Več pove naše upravitelstvo.

Že skozi 19 let

boleham na želodcu. Po
poskušnjah z različnimi
zdravili sem začel leta
1896. rabiti Vašo

tinkturo za želodec,

ki mi je vedno prav
dobro služila kot učin-
kujoče zdravilo, pa ne
le meni, ampak tudi
raznim boleham osebam, katerim sem jo po-
daril. Zato jo najtopleje priporočam vsakomur,
ki trpi na želodčni bolezni. 790 50-22

Friderik Repolusk,
župnik v št. Vidu nad Valdekom, p. Missling,
16. dec. 1903.

Resnici čast!

Vaše „Železnato vino“ se mi je pri
mnogoteri, večletni uporabi v svoji družini,
kakor pri drugih obični izborni obneslo. Prav
posebno je bil njega učinek očividni pri slabor-
kvnih, pri osebah oslabiljenih prebavi in ne-
rednem krvotoku ter podobnih defektih. Zato
morem Vaše res izborni železnato vino iz
lastne večletne izkušnje v enakih in podobnih
slučajih vsakemu kar najtopleje priporočati!

Anton Žnidaršič,
župnik pri Belt cerkev, p. št. Jernaj, Dolenjska
1. marca 1904.

Naročila vsprejema proti povzetju in točno izvršuje
odlikovani lekarnar **G. PICCOLI**, Ljubljana
lekarna „Pri angelju“, Dunajska cesta, dvorni
založnik Njihove Svetosti papeža.

Dr. Démeter Bleiweis-Trsteniški

strokovni zdravnik za notranje bolezni in za bolezni
v nosu in vratu

se je povrnil.

1615 1-1

Naznanilo in priporočilo.

Slavnemu občinstvu v mestu in na deželi naznanja
podpisani, da otvori v soboto dne 24. septembra staro-
znano gostilno na Glincah pri Bobenčku.

Točila se bodo pristna dolenjska, istrska in goriška
vina, gostom se bo pa tudi postreglo vsekdar z gorkimi
in mrzlimi jedili.

Priporočujoč se za obilni obisk

beleži z najodličnejšim spoštovanjem

1603 3-2

Jos. Jeglič, gostilničar.

**250 sežnjev
drva**
prodam na javni dražbi
v torek, dne 27. sept. ob 2 uri pop.
na novem strelišču pod Rožnikom.
Kupci se vabijo na obilni obisk nazna-
njene dražbe.
Velespoštovanjem
1593 3-2 **Jean Schrey.**

Suhe gobe
v vsaki množini kupujem.
Ponudbe z vzorci in ceno na naslov:
Tomáš Chaloupka 2-2
Světec u Biliny, Čechy. 1608

**Poprave
šivalnih strojev**
vseh sistemov se najcenejše sprejemajo in
dobro izvrše. Dele šivalnih strojev, igle in
strojno olje je dobiti pri 993 14-8
Singer Co. akc. dr. za šivalne stroje
Ljubljana, Sv. Petra cesta 4.

Grenčica
„Florian“
in likér
„Florian“
najboljša kapljica
za želodec. 1238 48

**Pijte
Klauerjev
„Triglav“**
najzdravejši vseh likerjev.
544 150-78

S 1. oktobrom t. l. so oddati

v Metelkovih
ulicah št. 19

prostori,

v Metelkovih
ulicah št. 19

v katerih je bila nastavljena prejšnja

ljubljanska zaloga Mengiške pivovarne.

Prostori obsegajo:

Stanovanje

obstoječe iz treh sob, kuhinje, sobe za služinčad, podstrešje; dalje: hlev za tri konje,
prostorno dvorišče in še različni drugi prostori.

Ogleda se lahko tamkaj. Natančneje se poizve pri gosp. **Franu Leskovcu**,
Kongresni trg št. 2, I. nadstr., od 8 ure zjutraj do 12. ure opoldne. 1612 3-2

Angeljnovi milo
Marzeljsko (belo) milo

sta najbolj koristni
z znamko **S štedilni mili**
za hišno rabo.
Dobivate jih po špecerijskih štacunah!
616 24-12

Pavel Seemann
izdelovatelj mila in
čebelno-voščenih sveč
v Ljubljani.

Nakup in prodaja
vsekovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Kavarevanja za zube pri šrebanjih, pri iztrebanju najmanj-
šega dobika. — Promene za vsake šrebanje.
Kulatna izvršitev naročil na borzi.

Menjarična delniška družba
„MERCUR“
I, Wollzeile 10 in 13, Dunaj, I., Ströbelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih
stvarih, potem o kurznih vrednostih vseh spekulacijskih
vrednostnih papirjev in vestni nasveti za doseg kolikor
je mogoče visokega obrestovanja pri popolni varnosti naloženih
glavnih. 134 378